

Redakcja: Grzegorz Gil (dyrektor IEŚ), Anton Saifullayeu
(zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel (sekretarz redakcji),
Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzyszczan, Damian Szacawa,
Agata Tatarenko

Nr 1659 (164/2026) | 10.07.2026

ISSN 2657-6996
© IEŚ

Anton Saifullayeu

Polityka Białorusi. Przegląd informacyjno-analityczny (czerwiec 2026)

Kwestie bezpieczeństwa

Minister obrony Wiktar Chrenin oświadczył 3 czerwca, że prawdopodobieństwo konfliktu zbrojnego wymierzonego przeciwko Federacji Rosyjskiej i Republice Białorusi oraz jego przekształcenia się z konfliktu regionalnego w globalny jest „niezwykle wysokie”¹.

Bezpośrednim powodem tej reakcji były wypowiedzi Wołodymyra Zełenskiego, który 19 czerwca zażądał od Łukaszenki demontażu retransmiterów. Według strony ukraińskiej pomagają one rosyjskim dronom atakować cele w Ukrainie. Zełenski wyznaczył tydzień na ich usunięcie i zapowiedział, że w przeciwnym razie Kijów zniszczy te obiekty samodzielnie². 24 czerwca Zełenski oświadczył, że stacje te zostały wyłączone. Z kolei 25 czerwca wskazał na budowaną i modernizowaną w pobliżu granicy z Ukrainą infrastrukturę drogową, wojskową i logistyczną³. Większość tych obiektów była wcześniej znana i należała do infrastruktury cywilnej albo Południowego Dowództwa Operacyjnego. Bardziej narażone na atak są baza amunicji w Wielkiej Horoży, rejon „Oriesznika” oraz baza paliw w Czerwonym Brzegu.

Głównym ryzykiem pozostawały naruszenia białoruskiej przestrzeni powietrznej przez BSP lecące z terytorium Ukrainy: w czerwcu odnotowano 150 takich przypadków, w 94-97% z udziałem rosyjskich aparatów. Białoruskie lotnictwo praktycznie codziennie było podrywane do reagowania na te incydenty. W tych realiach 17 czerwca w obwodzie briańskim dron trafił w białoruski autobus pasażerski. Do podobnego incydentu doszło również 2 lipca. Po tym zdarzeniu sekretarz generalny Rady Bezpieczeństwa Białorusi zaapelował do obywateli, by wstrzymali się od wyjazdów do Rosji. Przedstawiciele Rosji stwierdzili, że Ukraina celowo zaatakowała autobus. Sztab Generalny Sił Zbrojnych Ukrainy odrzucił oskarżenia i nazwał je prowokacją. Sprawę incydentu z 2 lipca Mińsk szybko wyciszył⁴.

Nie obserwuje się oznak wskazujących na przygotowania do działań ofensywnych z terytorium Białorusi⁵. Aktywność szkoleniowa Sił Zbrojnych zachowała planowy charakter. Według Chrenina Białoruś utrzymuje na południowej granicy „minimalny zakres” sił osłonowych⁶. Według ukraińskich ocen są to cztery bataliony, ok. 1900 żołnierzy⁷. Białoruski wywiad ocenia siły ukraińskie na tym kierunku na 115 tys. żołnierzy, w tym do 15 tys. przy granicy⁸.

Sytuacja na granicach jest w dalszym ciągu asymetryczna. Głównym kierunkiem presji migracyjnej jest Łotwa: od 1 do 30 czerwca odnotowano tam 2312 przypadków nielegalnego przekroczenia granicy, według danych Valsts Robežsardze. Na granicy z Polską w tym samym okresie odnotowano 14 przypadków, według danych Straży

¹ Zob. <https://belta.by/society/view/hrenin-clozhno-predstavit-situatsiju-c-bezopasnostiju-v-odkb-esli-by-strany-uchastnitsyne-sohranili-784292-2026/> [10.07.2026].

² Zob. <https://www.svoboda.org/a/ne-poteryatj-litso-k-chemu-privel-uljtimatum-zelenskogo-lukashenko/33787843.html> [10.07.2026].

³ Zob. https://t.me/V_Zelenskiy_official/19608 [10.07.2026].

⁴ Zob. <https://reform.news/volfovich-ob-udare-po-avtobusu-jeto-by-la-chistaja-sluchajnost>; <https://meduza.io/news/2026/07/02/vtoroy-belorusskiy-avtobus-atakovali-v-bryanskoy-oblasti-v-sovbeze-belarusi-prizvali-zhiteley-otkazatsya-ot-poezdok-v-rossiyu> [10.07.2026].

⁵ Zob. <https://www.pravda.com.ua/news/2026/06/26/8041202/> [10.07.2026].

⁶ Zob. <https://reform.news/hrenin-opredelennye-sily-my-derzhim-na-granice-no-v-minimalnom-obeme> [10.07.2026].

⁷ Zob. <https://www.rbc.ua/ukr/news/lishe-nastup-donbasi-dzherela-rbk-ukrayina-1780292501.html> [10.07.2026].

⁸ Zob. <https://belta.by/society/view/minoborony-intensivnost-provokatsionnyh-dejstvij-so-storony-ukrainskih-formirovanij-nenizhaetsja-645860-2024/> [10.07.2026].

Granicznej. Kierunek litewski pozostaje częścią szerszej konfrontacji sankcyjno-prawnej między Białorusią a Litwą.

Posiedzenie Rady Bezpieczeństwa ONZ

Białoruś po raz pierwszy zwołała posiedzenie Rady Bezpieczeństwa ONZ po ataku drona na białoruski autobus w obwodzie briańskim i w związku z groźbami Zełenskigo dotyczącymi obiektów na terytorium Białorusi (nr posiedzenia 10187, 29 czerwca)⁹.

Mińsk próbował przedstawić sytuację nie jako epizod wojny rosyjsko-ukraińskiej, lecz jako ryzyko wciągnięcia Białorusi i innych państw trzecich w rozszerzający się konflikt. W wystąpieniu strony białoruskiej podkreślano, że Białoruś nie jest zaangażowana w działania bojowe, wspomniano o poufnych kanałach komunikacji z Kijowem, a jednocześnie ostrzegano przed dalszym „wystawianiem na próbę cierpliwości strony białoruskiej”.

Rezultat posiedzenia okazał się dla Mińska tylko częściowo korzystny. Białoruś nie doprowadziła do międzynarodowego potępienia Ukrainy. Państwa zachodnie zażądały niezależnego śledztwa, Ukraina odrzuciła oskarżenia, a państwa Globalnego Południa powstrzymały się od jednoznacznych ocen. Rosja wykorzystwała epizod do uzasadnienia dalszych uderzeń na Ukrainę. USA i Chiny przestrzegły przed działaniami mogącymi rozszerzyć konflikt. Francja jako jedyna wspomniała o represjach. Mińsk nie uzyskał politycznego poparcia dla swojej wersji incydentu, ale zdołał wprowadzić na forum ONZ temat ryzyka związanego z rozprzestrzenieniem się wojny na państwa trzecie. W tym punkcie stanowisko białoruskie częściowo zbiegło się ze stanowiskami ONZ, USA, Chin i części państw Globalnego Południa.

Polityka zagraniczna

Głównym wydarzeniem na kierunku rosyjskim były zamknięte rozmowy Alaksandra Łukaszenki z Władimirem Putinem w Wałdaju 26-27 czerwca. Według dostępnych informacji odbyły się co najmniej dwie rundy rozmów. Strony omawiały współpracę handlowo-gospodarczą, programy związkowe, agendę międzynarodową, temat Ukrainy i bezpieczeństwo regionalne¹⁰. W przypadku programów związkowych do rozstrzygnięcia pozostała kwestia zatwierdzenia do 1 października pakietu projektów Państwa Związkowego o wartości ok. 29 mln dolarów albo przeniesienia części z nich na lata 2027-2029. Chodzi o projekty z zakresu biotechnologii, badań geologicznych, turystyki, ekologii i infrastruktury wojskowej.

Dwa tygodnie przed tymi rozmowami, 14-15 czerwca, Mińsk odwiedził minister spraw zagranicznych Rosji Sergiej Ławrow. Omawiano zachodnie inicjatywy pokojowe, dalszą integrację białorusko-rosyjską oraz nadchodzące spotkanie Łukaszenki z Putinem. Ławrow ostro krytykował projekty pokojowe Wielkiej Brytanii, Francji i Niemiec, nazywając je „ultimatum”¹¹. Mimo zaostżenia rosyjskiej retoryki i oznak czasowego odejścia Moskwy od toru pokojowego, po rozmowach w Wałdaju nie pojawiły się publiczne sygnały wskazujące na nastawienie Mińska na eskalację.

25 czerwca w Mińsku odbyło się Forum Regionów Białorusi i Rosji. Wzięło w nim udział ok. 1600 przedstawicieli. Podpisano 323 dokumenty dotyczące projektów o łącznej wartości ok. 620 mln dolarów, a także wprowadzono markę „towar Państwa Związkowego”. Dwustronne obroty handlowe wynoszą ok. 60 mld dolarów.

Relacje z Chinami rozwijały się przede wszystkim w ramach osobistego zaangażowania dyplomatycznego Łukaszenki. 29 czerwca odbył on robocze spotkanie z Xi Jinpingiem. Strony omówiły sytuację międzynarodową i regionalną oraz podkreśliły stabilizującą rolę Mińska i Pekinu¹². Lata 2026-2027 ogłoszono okresem współpracy

⁹ Zob. <https://webtv.un.org/en/asset/k1o/klogcbd7wr> [10.07.2026].

¹⁰ Zob. <https://tass.ru/politika/27867677> [10.07.2026].

¹¹ Zob. <https://president.gov.by/ru/events/vstreca-s-ministrom-inostrannyh-del-rossii-sergeem-lavrovym> [10.07.2026].

¹² Zob. <https://president.gov.by/ru/events/peregovory-s-predsdatelem-knr-si-czin-pinom-1782710397> [10.07.2026].

przemysłowej Białorusi i Chin, a wicepremier Mikołaj Snapkou poinformował o planach współpracy z ChRL w zakresie 11 technologii o kluczowym znaczeniu dla Białorusi¹³.

Kontynuacją tych działań było pierwsze Forum Regionów Białorusi i Chin, zorganizowane 1 lipca w prowincji Gansu, gdzie podpisano ok. 40 dokumentów o łącznej deklarowanej wartości do 1 mld dolarów. Łukaszenka odwiedził też Uniwersytet Pekijski. Wśród absolwentów wspólnego programu biotechnologicznego BUP i Uniwersytetu Pekieskiego był jego syn – Mikołaj Łukaszenka.

Na kierunkach zachodnim i ukraińskim Mińsk ostrożnie demonstrował gotowość do deeskalacji. W wywiadzie dla telewizji Al Arabiya z 15 czerwca Łukaszenka zaproponował przeprowadzenie w Mińsku trójstronnych rozmów z udziałem W. Putina i W. Zełenskigo¹⁴. Białoruś pozostawała miejscem ograniczonych rosyjsko-ukraińskich kontaktów humanitarnych: 5 czerwca odbyła się wymiana jeńców „185 za 185”, 26 czerwca – „160 za 160”, a 27 czerwca przekazano osoby cywilne¹⁵.

Gospodarka, technologie, kadry

Sytuacja gospodarcza w czerwcu nieco się poprawiła, ale ożywienie pozostało niestabilne. W okresie styczeń-maj PKB wzrósł o 0,9% po spadku o 0,4% w styczniu-marcu i nadal pozostawał poniżej rocznego celu 2,8%. W handlu zagranicznym utrzymywała się nierównowaga: eksport wzrósł o 22,6%, do 15,2 mld dolarów, lecz ujemne saldo wyniosło ok. 1,87 mld dolarów. Największym problemem pozostawał przemysł: według danych za okres styczeń-kwiecień nadal spadał. Gospodarkę podtrzymywał przede wszystkim popyt wewnętrzny.

17 czerwca podpisano dekret nr 198 o stymulowaniu robotyzacji. Dokument przewiduje ulgi na wdrażanie robotów przemysłowych oraz wsparcie dla producentów rozwiązań robotycznych. Docelowo planuje się osiągnięcie poziomu 100 robotów na 10 tys. pracowników do 2030 r.¹⁶

Decyzje kadrowe z końca czerwca i początku lipca świadczyły o dalszym dostrajaniu regionalnej pionowej struktury władzy oraz aparatu siłowego podległego osobiście Łukaszence. Powołano również 14 nowych sędziów, a stopnie generalskie otrzymało 5 przedstawicieli aparatu siłowego, wymiaru sprawiedliwości i administracji państwowej.

Represje

Polityka represyjna w czerwcu zachowała systemowy charakter. Liczba więźniów politycznych utrzymywała się na poziomie ponad 860 osób. Nasiliła się synchronizacja mechanizmów represyjnych z Rosją. Według oświadczenia przewodniczącego stałej komisji Izby Reprezentantów ds. bezpieczeństwa narodowego Hienadzia Lepieszki z 26 czerwca wspólna lista ekstremistów Rosji i Białorusi jest już wykorzystywana przez organy ścigania obu państw i regularnie uzupełniana poprzez wymianę danych między MSW, KGB i Prokuraturą Generalną. Status „ekstremisty” zaczyna obowiązywać w obu jurysdykcjach¹⁷.

Rozszerzył się finansowy wymiar represji. 9 czerwca Departament Dochodzeń Finansowych Komitetu Kontroli Państwowej Białorusi i Agencja Monitoringu Finansowego Kazachstanu podpisały porozumienie o wymianie informacji dotyczących transgranicznych operacji finansowych, legalizacji dochodów oraz finansowania działalności „ekstremistycznej”¹⁸. 24 czerwca Izba Reprezentantów w drugim czytaniu przyjęła prezydencki projekt ustawy wzmacniającej uprawnienia Komitetu Kontroli Państwowej i jego Departamentu Dochodzeń Finansowych.

¹³ Zob. <https://neg.by/novosti/otkrytj/belarus-predlozhila-sozdat-sovmestnye-s-knr-proizvodstva-na-osnove-11-kriticheskikh-tehnologii/> [10.07.2026].

¹⁴ Zob. https://www.youtube.com/watch?v=IPu47juu_W8 [10.07.2026].

¹⁵ Zob. <https://www.interfax.ru/russia/1094235>
<https://www.interfax.ru/russia/1098535> [10.07.2026].

¹⁶ Zob. <https://president.gov.by/ru/documents/ukaz-no-198-ot-17-iuna-2026-g> [10.07.2026].

¹⁷ Zob. <https://www.kommersant.ru/doc/8765424> [10.07.2026].

¹⁸ Zob. <https://belta.by/society/view/memorandum-o-vzaimoponimanii-podpisali-vedomstva-finansovogo-kontrolja-belarusi-i-kazahstana-785433-2026/> [10.07.2026].

DDF zostaje włączony do systemu organów uczestniczących w walce z terroryzmem, co rozszerza możliwości wywierania presji finansowej na przeciwników reżimu¹⁹.

Podsumowanie

W czerwcu widoczna była gotowość Mińska do reagowania na zaostrzenie sytuacji, ale bez zainteresowania bezpośrednią eskalacją, zwłaszcza nie według scenariusza władz białoruskich. Po ataku na białoruski autobus w obwodzie briańskim i groźbach ze strony Kijowa reżim uruchomił część narzędzi przewidzianych w Doktrynie Wojennej z 2024 r.: sięgnął po retorykę odstraszenia i wyniósł sprawę na forum ONZ. Jednocześnie aktywność wojskowa pozostała planowa, bez demonstracyjnego wzmocnienia przy granicy z Ukrainą, jak miało to miejsce latem 2024 r.

Równocześnie reżim działał już w perspektywie kolejnego cyklu zarządzania. Plany na lata 2026-2030, decyzje kadrowe, technologie i dostrajanie aparatu siłowego wskazują na kalkulację kilku lat stabilnego funkcjonowania systemu. Kierunek rosyjski pozostawał głównym kierunkiem, ale kontakty z Chinami, sygnały wobec Zachodu i aktywność poza Europą wskazywały na dążenie do zachowania przestrzeni manewru.

Tekst powstał we współpracy z iSANS

¹⁹ Zob. <https://belta.by/society/view/zakonoproekt-po-voprosam-dejatelnosti-organov-kgk-prinjat-vo-vtorom-chtenii-787815-2026/> [10.07.2026].